

Rek. 6/2022/2022/Udvalget for Vækst og Udvikling D 2022

Tidigare nummer	A 1877/tillväxt
Behandlas i	Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden

Utskottet för tillväxt och utveckling i Nordens betänkande över
nordiska åtgärder emot hundsmuggling

Förslag

Utskottet för tillväxt och utveckling i Norden föreslår att

Nordiska rådet lägger meddelandet om Rek. 6/2022 vad angår *nordiska åtgärder emot hundsmuggling* till handlingarna och anser frågan som *slutbehandlad* för rådets del.

Rekommendationen har følgende formulering:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att de nationella ID-register på hundar som hålls i respektive nordiskt land ges möjlighet att samköras.

att Verka för att Ryssland stryks från förteckningen av territorier och tredjeländer som anges i artikel 13 i förordning (EU) nr 576/2013.

att de nordiska länderna med inspiration från Norges rutiner stärker grunden för att få ta antikroppstester mot sjukdomar som rabies vid införsel av valpar klassade som handelsdjur vid gränsövergång.

Meddelande från Nordiska ministerrådet

De nordiske regjeringer deler Nordisk råds engasjement for å forebygge og bekjempe smugling av hunder. Bekjempelse av dette er viktig ut fra flere hensyn, blant annet for å sikre dyrevelferd, folke- og dyrehelsen, hindre unndragelser av skatt og tollavgifter og uetisk kommersiell aktivitet.

Den store etterspørselen på hunder frister årlig mange tusen til å kjøpe hunder over nettet. Hunder oppdrettes under elendige kår i «valpefabrikker», hvor det drives rovdrift på dyrene. Smuglerhunder fraktes over landegrenser, ofte uten eller med falske papirer, i skjul av å være kjæledyr i henhold til forordning (EU) nr. 576/2013. De har

ikke fått nødvendige vaksinasjoner og de kan være bærere av sykdommer vi ikke ønsker inn til landet. Ofte smugles de i små bur og kasser, gjerne bedøvet, med bein og snuteparti teipet sammen og gjemt i bagasjerommet uten vann og mat. Fordi håndteringen er en stor påkjenning for dyrene dør mange hunder underveis eller er så medtatt at de må avlives ved ankomst. Dette problemet gjelder ikke bare valper, men også voksne hunder. Denne problemstillingen har gjort seg enda mer gjeldende under koronapandemien. I tillegg har man sett en økning av forflytning av eierløse hunder, ofte kalt gatehunder, i kjølvannet av invasjonen av Ukraina. Kommisjonen har oppfordret medlemsstatene til å være pragmatiske i sin håndtering av ukrainske kjøledyr, jf. unntaksmuligheten i forordning (EU) nr. 576/2013, men dette unntaket gjelder ikke gatehunder.

Samkjøring av nasjonale ID-registre for hunder i de nordiske land

De fleste hunder som smugles inn i nordiske land kommer fra land utenfor Norden. En samkjøring av kun nordiske registre vil derfor ikke nødvendigvis være løsningen. Det vil da isteden være hensiktsmessig å samkjøre seg med registre i hele Europa. Det finnes i dag flere private initiativ som arbeider med å etablere en felles europeisk database, som muliggjør tilgang til data som er registrert på nasjonalt nivå. Europetnet, som er den største aktøren på dette området, er en database som knytter sammen en rekke nasjonale og private registre i Europa. Disse registrerer eierinformasjon om dyr som er ID-merket med mikrochip som følger internasjonal ISO-standard og gir hunden et unikt ID-nummer. Via et såkalt index-søk på hundens ID-nummer, kan man gjennom Europetnet få opplyst hvilket register i hvilket land nummeret og dermed hunden er registrert i.

En av utfordringene med å samkjøre alle hunderegistre i Europa er å få alle registrene koblet opp til den samme databasen som kan samkjøre registrene. De nordiske landene har i da ulike tilnærminger til nasjonale registre over hunder. I Sverige og Danmark er det allerede krav om at hunder registreres i et nasjonalt hunderegister, men i Finland og Norge foreligger det ikke slikt krav per dags dato, men det arbeides i begge landene med å få på plass slik lovgivning. Både i Finland og Norge finnes det imidlertid privateide hunderegister hvor den store majoriteten av hundepopulasjonen allerede i dag er registrert.

Både det danske og det norske registeret er i tilknyttet Europetnet. Det svenske Hundregistret er ikke tilknyttet Europetnet, men det er imidlertid Svenska kennelklubbens register.

Dersom alle nasjonale hunderegistre ble samkjørte i for eksempel Europetnet, ville dette muliggjøre det å spore hunders opprinnelsesland. I tillegg ville man kunne bli gjort oppmerksom dersom hunder fra utlandet dukker opp i flere ulike databaser, noe som ville kunne effektivisere arbeidet mot hundesmugling.

Det er også en utfordring at ulike register tillater at ulike personer kan legge inn informasjon om dyret i de nasjonale registrene. I noen land er det kun veterinærer som

kan gjøre endringer i registeret, mens i andre er det hundeholder som selv registrerer opplysninger.

Det følger av forordning (EU) 576/2013 at kjæledyr som skal reise over grenser skal ha pass. Dette passet skal angi hvilken veterinær som har utstedt passet. Det er imidlertid en utfordring at slike fysiske dokumenter kan manipuleres. Elektronisk lagret informasjon er vanskeligere å manipulere.

Flere land i EU har innført krav om verifisering av selgere av hunder på salgsplasser, for eksempel Irland. Irske salgsplasser har derfor blant annet tatt i bruk tjenesten VeriPet. Dette er et eksempel på tiltak som kan verne forbrukere, men også forhindre illegal handel med hunder.

Stryke Russland fra oversikten over territorier och tredje-stater angitt i artikkel 13 i forordning (EU) nr 576/2013.

I 2020 sendte Finland og Sverige et brev til Europakommisjonen hvor de uttrykte uro over at prøver tatt av hunder fra Russland hadde gitt dårlig eller intet utslag for rabiesvaksine når de ble testet, selv om dyrehelsesattestene viste at de var vaksinerte. De stilte spørsmål ved om Russland fortsatt oppfylte kravene for å være på listen over tredjeland som oppfyller gitte kriterier. Saken ble diskutert i EUs Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed, SCoPAFF Section Animal Health and Welfare i september 2020. Norge støttet dette initiativet både skriftlig i forkant av møtet og muntlig i møtet. Listen over tredjeland i forordning (EU) nr. 577/2013 er foreløpig ikke endret, men vi støtter forslaget om at dette arbeidet bør fortsette. Det vil her være hensiktsmessig å ha en dialog med andre medlemsstater i EU om de urovekkende funnene av manglende utslag på vaksiner på dyr fra Russland. På den måten kan man søke å etablere en bredere enighet om at Russland ikke lengre bør være oppført på listen over godkjente tredjeland.

De nordiske land med inspirasjon fra norske rutiner innfører strengere rutiner for testing mot sykdommer som rabies ved kommersiell innførsel av valper ved grensen

Det pågår nå et koordinert arbeid i EU for å motarbeide den illegale forflytningen av kjæledyr over grensene i Europa. Med dette arbeidet ønsker man å beskytte dyre- og folkehelse ved å undersøke uregelmessigheter og forfalskninger av for eksempel helsesertifikater, vaksinasjonsbevis og EU-pass for hund og katt. Med dette arbeidet ønsker man også å avskrekke involverte parter i denne ulovlige aktiviteten, som oppdrettere, transportører, veterinærer og laboratorier. Medlemsland kan i forbindelse med dette arbeidet styrke sine egne nasjonale regler, og etablere gode forbindelser mellom ulike tjenester og kontroller.

Stortinget i Norge ba i 2017 regjeringen om å innskjerpe forvaltningspraksisen knyttet til import av gatehunder til Norge. Bakgrunnen for dette var at Norge hadde erfart at kjæledyrregelverket ble utnyttet ved at hunder ble innført fem om gangen, under dekke av å være kjæledyr, for å så bli solgt og videreformidlet. Dette gjaldt valper fra «valpefabrikker», men også gatehunder.

Dette er i strid med regelverkets formål som skal legge til rette for at dyreeiere kan ta med seg sine kjæledyr på reise, og samtidig forebygge spredning av sykdommer som kan være en risiko for dyre- og folkehelsen. Vedtaket fra Stortinget førte til at Norges Landbruks- og matdepartement ba Mattilsynet om å stramme inn praktiseringen av regelverket for import av gatehunder fra 1. juli 2018. Mattilsynet krever nå dokumentasjon på at gatehunden/shelterhunden har vært eid og under kontroll av den som reiser, i mer enn 6 måneder før innreisen til Norge.

EFTAs overvåkningsorgan (ESA) har i forbindelse med en klagesak om tolkningen av handlingsrommet i kjæledyrregelverket gitt Norge medhold i at man kan ta blodprøver for å sjekke rabies-antistofftiter selv om det er krav om dokumentkontroll. Blodprøvene blir tatt for å verifisere at opplysningene om vaksinasjonsstatus i dokumentene er korrekte. Denne praksisen benyttes både når det gjelder ikke-kommersiell og kommersiell forflytning av hunder. Det blir tatt blodprøver når det er mistanke om at dyrets dokumenter ikke stemmer eller som stikkprøvebaserte kontroller. I 2017 og 2018 tok Norge ut blodprøver i forbindelse med et overvåknings- og kontrollprogram for importerte hunder. Målet med overvåkingsprogrammet var å dokumentere status på utvalgte smittsomme sykdommer og nivå av antistoffer mot rabies i importerte hunder.

Selv om Norge har lagt til grunn en streng praksis, vil det fortsatt være opp til hvert enkelt nordisk land å vurdere egne rutiner innenfor rammene av hhv EUs regelverk for land innenfor EU og EØS-avtalen for EØS/EFTA-landene på dette området.

Konklusjon

Rekommendasjonen anses som delvis for oppfylt.

Utskottets synpunkter

Det har inkommit svar från Nordiska ministerrådet på rekommendationen gällande nordiska åtgärder emot hundsmuggling. Svaren på rekommendationen är klagörande över vilken status som gäller inom detta område såväl nationellt som ur ett europeiskt perspektiv.

Då det gäller rekommendationen om att nationella ID-register på hundar som hålls i respektive land ska ges möjlighet att samköras svarar man att samkörning av ID-registren för hundar som kommer utanför Norden in i de nordiska länderna inte är den optimala lösningen. Däremot borde en europeisk samkörning vara lösningen. Problemet är att det finns många olika privata initiativ på europeisk nivå, där Europetnet är den största, och där endast Danmark och Norge från Norden är tillknutna. Man ger inget svar på om det finns en ambition eller plan om att de övriga nordiska länderna ska tillknyta sig Europetnet. Med andra ord får utskottet inget svar på rekommendationen om huruvida de nordiska länderna har en ambition om att samköra sina nationella ID-register på antingen nordisk- eller europeisk nivå.

När det gäller rekommendationen att verka för att Ryssland stryks från förteckningen av territorier och tredjeländer som anges i artikel 13 förordning (EU) nr 576/2013. Har Finland och Sverige sänt ett brev till EU-kommissionen där man bland annat

ställt frågan om Ryssland uppfyller kraven för att vara med på listan för tredjeländ som uppfyller givna kriterier. Norge stödjer initiativet. Men listan har för närvarande inte ändrats. Utifrån svaret på rekommendationen kan man konstatera att de nordiska länderna verkar för att Ryssland ska strykas från förteckningen av territorier och tredjeländer som anges i artikel 13 förordning (EU) nr 576/2013.

Rekommendationen att de nordiska länderna med inspiration från Norges rutiner stärker grunden för att få ta antikroppstester mot sjukdomar som rabies vid införsel av valpar klassade som handelsdjur vid gränsövergång hänvisar Nordiska ministerrådet till att det pågår ett koordinerat arbete inom EU inom detta område och att det är det de nordiska länderna bör utgå från. Av svaret att döma finns det därmed ingen nordisk intention om att man med inspiration av Norge, ska stärka grunden för att få ta antikroppstester mot sjukdomar som rabies vid införsel av valpar utan detta ska ske inom de europeiska ramarna.

Trots att två av de tre att-satsernas svar endast ger en status över befintliga former utan att ange om det finns några indikationer över om länderna har ambitioner att genomföra utskottsförslagets önskemål anser utskottet att det inte finns behov för en politisk dialog utan man önskar att lägga ärendet till handlingarna som därmed är slutbehandlad för rådets del.

Utskottet föreslår att Nordiska rådet anser frågan för rådets del är slutbehandlad.

Stockholm, den 24 januari 2023

<i>Kjell-Arne Ottosson (KD)</i>	<i>Per-Arne Håkansson (S)</i>
<i>Hans Christian Schmidt (V)</i>	<i>Ann-Sofie Alm (M)</i>
<i>Mikael Lindholm (ÅC)</i>	<i>Marie Nicholson (M)</i>
<i>Helena Gellerman (L)</i>	<i>Freddy André Øvstegård (SV)</i>
<i>Stein Erik Lauvås (A)</i>	<i>Orri Páll Jóhannsson (VG)</i>
<i>Gunilla Carlsson (S)</i>	<i>Ann-Christine From Utterstedt (SD)</i>
<i>Anna Vikström (S)</i>	
<i>Ragnhild Male Hartviksen (A)</i>	<i>Anna-Lena Blomkvist (SD)</i>